ഭാഷ ചിറകാകുമ്പോൾ
ഏതാകാശവും നമ്മുടേത്.

മാതൃഭാഷ: നമ്മുടെ ഉള്ളിൽ ഒഴുകുന്ന ജീവനദി

കുറേ വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പത്തെ കാര്യമാണ്. മകൾക്ക് അപ്പോൾ അഞ്ചു വയസ്സ്. പരീക്ഷ കഴിഞ്ഞ് വേനലവധി ആരംഭിച്ചു. തോട്ടത്തിലെ വീട്ടിലാണ് ഞങ്ങൾ താമസിച്ചിരുന്നത്. അവധിയുടെ ആഹ്ലാദം അനുഭവിക്കുന്നവരായ ഞാനും അവളും പച്ചക്കറി വാങ്ങാനായി പുറപ്പെട്ടു. അതിനുമുമ്പ് ഞങ്ങൾ ഒരു കരാറിലെത്തിയിരുന്നു. അതായത്, പച്ചക്കറി വില്പനക്കാരോട് അവൾതന്നെ വിലപേശി നിശ്ചയിക്കണം. ഞാൻ അതിലൊന്നും തലയിടാൻ പാടില്ല. മഹാബലിപുരം എന്ന ചെറിയ ഗ്രാമത്തിലെ വഴിയോരത്തുള്ള പച്ചക്കറിക്കടയാണ്. മകൾ ചെന്ന് കടയിലുണ്ടായിരുന്ന വൃദ്ധയുടെ മുമ്പിൽനിന്ന് മുളകിന് ചില്ലി, വഴുതനയ്ക്ക് ബ്രിൻജാൾ, ഉരുളക്കിഴങ്ങിന് പൊട്ടറ്റോ - ഇങ്ങനെ എല്ലാ പച്ചക്കറികളുടെയും പേര് ഇംഗ്ലീഷിൽ പറഞ്ഞ്, ആവശ്യപ്പെടുകയാണ്. കടയിലെ വൃദ്ധയ്ക്ക് ഒന്നും മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ഒടുവിൽ ഓരോരോ പച്ചക്കറിയും കൈകൊണ്ട് തൊട്ടുതൊട്ട് അവരെ കാണിച്ച് ഇതു വേണം അതു വേണം എന്നുപറഞ്ഞ് വാങ്ങി. അടുത്തുനിന്ന് നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന എന്റെ ഉള്ളിൽ കോപം തിളച്ചുമറിഞ്ഞു. ഒപ്പം അവാച്യമായ ഒരു വേദനയും തോന്നി. എന്റെ മകൾ മാതൃഭാഷ ശരിക്കും പഠിച്ചില്ലെങ്കിൽ എന്താകും, പറയൂ. വീട്ടിൽ വന്ന ശേഷം ഞാനും ഭാര്യയും തമ്മിൽ വഴക്ക്. കാരണം, എന്റെ മകളെ സ്കൂളിൽ ചേർക്കുമ്പോൾ മാതൃഭാഷയ്ക്കു പ്രാധാന്യം നൽകാതെ ഹിന്ദി, ഫ്രഞ്ച് തുടങ്ങിയ അന്യഭാഷകൾ പഠിച്ചാൽ ഭാവിയിൽ പ്രയോജനമുണ്ടാകുമെന്ന് ആലോചിച്ചത് അവളാണ്. മാതൃഭാഷ നിർബന്ധമായും പഠിക്കണമെന്ന് ശഠിക്കുന്നവനായിരുന്നു ഞാൻ.

എന്റെ മാതൃഭാഷ കന്നഡയാണ്. അതു പഠിക്കുകതന്നെ വേണമോ എന്ന ചോദ്യം എന്റെ ജീവിതത്തിൽ വന്നതേയില്ല. മുട്ടുകാലിൽ നടക്കുന്നതുപോലെ സ്വാഭാവികമായി, സരളമായി ഞാനതു പഠിച്ചു. ഇപ്പോൾ കന്നഡ, തമിഴ്, മലയാളം, ഇംഗ്ലിഷ്, ഹിന്ദി തുടങ്ങി പല ഭാഷകൾ എന്നിൽ കുടികൊള്ളുന്നുണ്ട്. മാതൃഭാഷയായ കന്നഡയൊഴികെ മറ്റെല്ലാ ഭാഷകളും എന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി, തൊഴിലിനായി പഠിച്ചതാണ്. എന്റെ മാതൃഭാഷയിൽ സ്പഷ്ടമായി എഴുതാനും വായിക്കാനും എനിക്കറിയാം. എന്റെ ഭാഷയിലെ ശ്രേഷ്ഠരായ സാഹിത്യകാരരെ, അവർ രചിച്ച സാഹിത്യകൃതികളെ ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ചിന്തകൾ എന്നെ ഒരു ശില്പമെന്നപോലെ കൊത്തി രൂപപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഞാൻ ശ്വസിക്കുന്ന വായുവിനെപ്പോലെ, ഉണ്ണുന്ന ചോറുപോലെ, എന്റെ അമ്മ പറയുന്ന കഥകൾ കേട്ടുകേട്ട് എണ്ണിത്തീർന്ന നക്ഷത്രങ്ങളെപ്പോലെ, എന്റെ ഞരമ്പുകളിലൊഴുകുന്ന രക്തത്തെപ്പോലെ കന്നഡഭാഷയും എന്റെയുള്ളിൽ ഒഴുകുന്നുണ്ട്. എന്റെ മാതൃഭാഷ നല്ലവണ്ണം പഠിച്ചതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് മറ്റു ഭാഷകൾ വളരെ എളുപ്പം പഠിക്കാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞത്.

എന്റെ മാതൃഭാഷ കന്നഡ. എന്റെ മകളുടെ മാതൃഭാഷ തമിഴ്. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അവളുടെ അമ്മ തമിഴ്നാട്ടുകാരിയാണ്. അവൾ ജനിച്ചുവളർന്ന പരിസരവും തമിഴാണ്. മാതൃഭാഷ സ്ഫുരിക്കുന്ന മധുരമായ രുചി എന്റെ മകൾ അറിഞ്ഞില്ലല്ലോ എന്നതായിരുന്നു അന്നത്തെ എന്റെ ഉൽക്കണ്ഠയ്ക്കും കോപത്തിനും കാരണം. കേവലം സംവദിക്കുന്നതിനു മാത്രമുള്ളതാണ് ഭാഷയെന്ന് ഇന്നത്തെ തലമുറ ചിന്തിച്ചുതുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അതിനപ്പുറം ഒരു ഭാഷയുടെ മഹത്വം അവർക്കു മനസ്സിലാവുന്നില്ല. എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഭാഷയെന്നു പറയുന്നത് നമ്മുടെ ആവിഷ്കാരത്തിന്റെ രൂപമാണ്. സുഖദുഃഖങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്ന വാഹിനിയാണത്. നമ്മൾ ജീവിക്കുന്ന പ്രദേശത്ത് നമുക്കു ചുറ്റുമുള്ള ജനം ഏതു ഭാഷയാണോ സംസാരിക്കുന്നത്, അത് ശുദ്ധമായി സംസാരിക്കുക എന്നതാവും നാം അവർക്കു നൽകുന്ന ആദരം. ഞാൻ നിങ്ങളെപ്പോലെയല്ല, വ്യത്യസ്തനാണ് എന്നു സ്ഥാപിക്കാൻ വേണ്ടി സംസാരിക്കുന്നത് നമ്മുടെ ഉള്ളിലുള്ള സംസ്കാരശൂന്യതയുടെ അടയാളമാണ്.

അടുത്തകാലത്ത് ഒരു സോഫ്റ്റ്‌വെയർ കമ്പനിയുടെ പരിപാടിക്ക് അതിഥിയായി പോയിരുന്നു. നൂറുകണക്കിനു യുവാക്കളും യുവതികളുമായി സംവദിക്കാൻ അവസരം കിട്ടി. അവിടെ കൂടിയവർ വിദ്യാസമ്പന്നരും വലിയ ശമ്പളം

വാങ്ങുന്നവരുമായിരുന്നു. എല്ലാവരും സ്റ്റൈലായി ഇംഗ്ലീഷിൽ സംസാരിച്ചു. ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനോട് "നിങ്ങളുടെ സ്ഥലമേതാ?" എന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചു.

"ചിക്കമംഗളൂരിനടുത്തുള്ള ഒരു ഗ്രാമം..." അയാൾ പറഞ്ഞു.

"പിന്നെന്താ കന്നഡയിൽ സംസാരിക്കാത്തത്?"

"സർ, ഇംഗ്ലീഷ് മീഡിയത്തിലാണ് പഠിച്ചത്. അതുകൊണ്ട് കന്നഡ ശരിക്കറിയില്ല."

അയാളുടെ വാക്കുകേട്ട് ചിരിയും കോപവും ഒരുമിച്ചുവന്നു. ഈ ചെറുപ്പക്കാരന്റെ അന്നത്തെ ഉത്തരം ഭാവിജനതയിലെ എല്ലാവരുടെയും ഉത്തരമായാലും അദ്ഭുതപ്പെടാനൊന്നുമില്ല. നഗരകേന്ദ്രീകൃത വിദ്യാലയങ്ങളിൽ മാതൃഭാഷയെ കൈയും കാലും കെട്ടി മൂലയിലിരുത്തിയിരിക്കുകയാണ്. വീടുകളിലും അതുതന്നെ ഗതി. ഭാവിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയത്തിന്റെ തത്രപ്പാടിൽ നമ്മുടെ ഭാഷ മനസ്സിൽനിന്ന് മാഞ്ഞുപോവുകയാണ്. മാതൃഭാഷ പഠിക്കാത്ത നമ്മുടെ മക്കൾ നമ്മോടൊപ്പമുള്ളപ്പോഴും അന്യരല്ലേ?

മനുഷ്യർക്ക്, ജീവിതത്തിന്റെ അനിവാര്യതയും ആവശ്യവും കാരണം എത്ര ഭാഷ വേണമെങ്കിലും പഠിക്കാം. ഇംഗ്ലീഷിൽ സംസാരിക്കാനും എഴുതാനും പഠിക്കുന്നത് സന്തോഷകരമായ കാര്യംതന്നെ. പക്ഷേ, ഇംഗ്ലീഷ് അറിയില്ല എന്നതുതന്നെ തെറ്റാണെന്നും ജീവിതത്തിലെ ദുരന്തമാണെന്നും കരുതുന്നുണ്ടല്ലോ, ഇത് എത്രത്തോളം ശരിയാണ്? "അയ്യോ, എനിക്ക് ഇംഗ്ലീഷ് ഒട്ടുമറിയില്ല" എന്ന് ഒരു നാടുതന്നെ അപകർഷബോധത്തോടെ അലയുന്നത് ദുരന്തമല്ലേ? അതുപോകട്ടെ, ഇംഗ്ലീഷിൽ നെഗളിച്ചു നടക്കുന്നുണ്ടല്ലോ ചിലർ. അവരെങ്കിലും ആ ഭാഷ ശരിക്കും പഠിച്ചിട്ടാണോ സംസാരിക്കുന്നത്? അതുമല്ല, ഷേക്സ്പിയർ, വേർഡ്സ്‌വർത്ത്, കീറ്റ്സ്, ഹെമിങ്‌വേ, മിൽട്ടൻ തുടങ്ങി ഇംഗ്ലീഷിലെ ഏതു ചിന്തകരെക്കുറിച്ചും ഒന്നുമറിയില്ല. ആംഗലഭാഷയുടെ സൗന്ദര്യം, സാഹിത്യം, ദർശനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ഒന്നുമറിയാതെ കേവലം വ്യാപാരത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ട ചില പദങ്ങൾ മാത്രം അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഇംഗ്ലീഷ് എനിക്ക് നന്നായി അറിയാം എന്നുപറഞ്ഞാൽ എങ്ങനെയാണ് സമ്മതിക്കുക?

ഭാഷ എന്നത് കേവലം പദബന്ധമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയവർക്ക് ജീവിതംതന്നെ അറിയില്ല എന്നർഥം; ജീവിക്കാനുമറിയില്ല എന്നർഥം. ഇക്കാരണംകൊണ്ടുതന്നെ നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ തലമുറയ്ക്ക് ഷേക്സ്പിയറുടെ ഇംഗ്ലീഷിന്റെ സൗന്ദര്യവും മനസ്സിലാവില്ല, ഡൊണാൾഡ് ട്രംപിന്റെ ഇംഗ്ലീഷിനു പിറകിലുള്ള ക്രൗര്യവും മനസ്സിലാവില്ല. ഭാഷ മനുഷ്യജീവിതത്തെയും അവരുടെ ധാരണകളെയും അതേപോലെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. തെലുങ്കുനാട്ടിലെ വരൾച്ചകൊണ്ട് കഷ്ടപ്പെടുന്ന രായലസീമയിൽ ആരെങ്കിലും തെറ്റുചെയ്താൽ, "ചെയ്ത പാപങ്ങളൊന്നും ദഹിക്കാനാവാതെ നീ വയറുപൊട്ടി ചാവും, നോക്കിക്കോ" എന്ന് കഠോരമായി ശകാരിക്കും. എന്നാൽ ഗോദാവരി, കൃഷ്ണാനദീതീരങ്ങളിലെ ജനം "നീ ചെയ്ത പാപങ്ങളൊക്കെയും ഭാവിയിലൊരു ദിവസം ഫലമായി വീഴും, നോക്കിക്കോ" എന്ന് പഴങ്ങളെ രൂപകങ്ങളായി ഉപയോഗിച്ച് നയത്തിൽ ശകാരിക്കും. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, സമൃദ്ധമായി മരങ്ങളുള്ള പ്രദേശമാണത്. അവർ പറയുന്ന വാക്കുകളിൽ അവിടത്തെ ജനതയുടെ ജീവിതവും പ്രാദേശികമായ സമ്പൽസമൃദ്ധിയുമൊക്കെ കാണാവുന്നതാണ്.

അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഒരു ഭാഷ പഠിക്കുകയെന്നാൽ അതിലൂടെ ആ ജനതയുടെ സംസ്കാരത്തെ അറിയുക എന്നുകൂടിയാണ് അർഥം എന്നു പറയുന്നത്.

ഒരു നാടിന്റെ വിചാരധാരയെ, ജീവിതത്തെ, രേഖപ്പെടുത്തിയ അനേകം എഴുത്തുകാരെ അറിയാതെ, കേവലം വ്യാപാരത്തിനുവേണ്ടി മാത്രം ഭാഷ പഠിക്കുന്ന മനഃസ്ഥിതിയുള്ളതുകൊണ്ടാണ് നാം നമ്മുടെ അസ്തിത്വംതന്നെ കളഞ്ഞുകുളിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇംഗ്ലിഷ് ഭാഷയെ കവചമാക്കിക്കൊണ്ട്, ആ ഭാഷ അറിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ ജീവിതംതന്നെ വ്യർഥമാണെന്നു പേടിപ്പിക്കുകയാണ്. ബ്രിട്ടീഷുകാർ നമ്മുടെ നാടിനുമേൽ ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കാൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ആയുധം അവരുടെ ഭാഷയായിരുന്നു. മനുഷ്യൻ ഏതു ഭാഷയാണോ സംസാരിക്കുന്നത്, ആ നാടിന്റെ ആളായി മാറും എന്ന സത്യം അവർക്ക് നന്നായി അറിയാമായിരുന്നു. ഇളയച്ഛൻ, ഇളയമ്മ, വല്യച്ഛൻ, അമ്മാമൻ - ഇങ്ങനെ കൂട്ടുകുടുംബമായി ജീവിക്കുന്ന നമ്മുടെ സംസ്കാരത്തിൽ ഇല്ലാത്ത ഭാഷയെ ഒരു ചോദ്യം പോലും ചോദിക്കാതെ നമ്മുടെ വീട്ടിൽ അനുവദിച്ചതുകൊണ്ട് നമ്മുടെ ബന്ധങ്ങളെല്ലാം 'അങ്കിളും ആന്റി'യും ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ബന്ധങ്ങളുടെ സംജ്ഞകൾ നഷ്ടപ്പെടുന്നത് ബന്ധങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടുന്നതുപോലെതന്നെയല്ലേ? ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ജനിച്ച് വെയിൽ കാണാത്ത കുട്ടികൾ 'റെയ്ൻ റെയ്ൻ ഗോ എവേ' എന്നു പാടുമ്പോൾ അതിന് അർഥമുണ്ട്. പക്ഷേ, മഴയില്ലാതെ തടാകങ്ങളും പുഴകളും വറ്റിപ്പോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന നമ്മുടെ മണ്ണിന്റെ മക്കൾ 'റെയ്ൻ റെയ്ൻ ഗോ എവേ' എന്നു പാടാമോ? അവർ പാടേണ്ടത്,

എങ്ങോട്ടു പോകുന്നു മേഘമേ നിൽക്കുക
ഞങ്ങൾക്കു നാലിറ്റു വെള്ളം പകരുക
എന്നല്ലേ?

ജീവിതത്തിൽ ചില കാര്യങ്ങൾ ഒരു കാരണവശാലും മാറ്റാനാവില്ല. ഞാൻ പിറന്ന ജാതിയുമായി എനിക്ക് ഒരു ബന്ധവുമില്ല. അത് എന്റെമേൽ വെറുതെ ചുമത്തപ്പെട്ടതാണ് എന്നതുകൊണ്ട് അതിനെ മാറ്റാം. പക്ഷേ, ആർക്കും അവരുടെ മാതൃഭാഷയെ മാറ്റാനാവില്ല. അങ്ങനെ ആരെങ്കിലും ചെയ്താൽ അത് പെറ്റമ്മയെ മാറ്റുന്നതുപോലെയാവും.

നമ്മെ വിഴുങ്ങുന്ന മൗനം
(പ്രകാശ് രാജ്)
[വിവർത്തനം : സുധാകരൻ രാമന്തളി]

മകൾക്ക് മാതൃഭാഷ അറിയാതിരുന്നത് ലേഖകനിൽ കോപവും ഉൽക്കണ്ഠയും നിറച്ചത് എന്തുകൊണ്ടായിരിക്കും? **കണ്ടെത്തി അവതരിപ്പിക്കുക.**

"മഴയില്ലാതെ തടാകങ്ങളും പുഴകളും വറ്റിപ്പോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന നമ്മുടെ മണ്ണിന്റെ മക്കൾ 'റെയ്ൻ റെയ്ൻ ഗോ എവേ' എന്നു പാടാമോ? അവർ പാടേണ്ടത്,
എങ്ങോട്ടു പോകുന്നു മേഘമേ നിൽക്കുക
ഞങ്ങൾക്കു നാലിറ്റു വെള്ളം പകരുക എന്നല്ലേ?"

ലേഖകന്റെ ഈ ചോദ്യങ്ങൾ നിങ്ങളിൽ ഉണർത്തുന്ന ചിന്തകൾ എന്തെല്ലാം? **യുക്തിപൂർവം സമർഥിക്കുക.**

- "എന്റെ മാതൃഭാഷ കന്നഡയാണ്. അതു പഠിക്കുകതന്നെ വേണമോ എന്ന ചോദ്യം എന്റെ ജീവിതത്തിൽ വന്നതേയില്ല. മുട്ടുകാലിൽ നടക്കുന്നതുപോലെ സ്വാഭാവികമായി, സരളമായി ഞാനതു പഠിച്ചു."
- "എന്റെ മാതൃഭാഷ നല്ലവണ്ണം പഠിച്ചതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് മറ്റു ഭാഷകൾ വളരെ എളുപ്പം പഠിക്കാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞത്."

ലേഖകന്റെ ഈ അഭിപ്രായങ്ങളോട് നിങ്ങൾ യോജിക്കുന്നുണ്ടോ? **പ്രതികരിക്കുക.**

- "അധിനിവേശസംവിധാനം എന്താണ് ഞങ്ങളെപ്പോലുള്ള കെനിയൻ കുട്ടികളിൽ ചെയ്തത്? ഒരുവശത്ത് ഞങ്ങളുടെ ഭാഷകളെയും അവയുടെ സാഹിത്യത്തെയും ക്രമാനുഗതമായി അടിച്ചമർത്തുകയും മറുവശത്ത് ആംഗലേയത്തെയും അതിന്റെ സാഹിത്യത്തെയും ആകാശത്തോളം ഉയർത്തുകയും ചെയ്തതിന്റെ പ്രത്യാഘാതം വലുതായിരുന്നു."

  മനസ്സുകളുടെ അപകോളനീകരണം (ഗൂഗി വാ തിയോംഗോ)

- "ബ്രിട്ടീഷുകാർ നമ്മുടെ നാടിനുമേൽ ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കാൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ആയുധം അവരുടെ ഭാഷയായിരുന്നു. മനുഷ്യൻ ഏതു ഭാഷയാണോ സംസാരിക്കുന്നത്, ആ നാടിന്റെ ആളായി മാറും എന്ന സത്യം അവർക്ക് നന്നായി അറിയാമായിരുന്നു."

  (പ്രകാശ് രാജ്)

മാതൃഭാഷയ്ക്കു മേലുള്ള അധിനിവേശത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള രണ്ട് എഴുത്തുകാരുടെയും നിരീക്ഷണങ്ങൾ താരതമ്യം ചെയ്ത് **കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുക.**

* കമ്പനിയുടെ അതിഥിയായി പോയി.

* കമ്പനിയുടെ അതിഥിയായി പോയിരുന്നു.

രണ്ടാമത്തെ വാക്യത്തിൽ 'ഇരുന്നു' എന്ന ക്രിയാപദം ചേർന്നപ്പോഴുണ്ടായ അർഥവ്യത്യാസം എന്താണ്? ഇത്തരത്തിൽ ക്രിയകൾ ചേരുന്ന പദങ്ങൾ പാഠഭാഗത്തുനിന്ന് കണ്ടെത്തി അവ വാക്യത്തിൽ ഉണ്ടാക്കുന്ന സവിശേഷമായ **അർഥവ്യത്യാസം വിശകലനം ചെയ്യുക.**

"ഭാവിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയത്തിന്റെ തത്രപ്പാടിൽ നമ്മുടെ ഭാഷ മനസ്സിൽനിന്ന് മാഞ്ഞുപോവുകയാണ്."

(പ്രകാശ് രാജ്)

മുകളിൽ നൽകിയ സൂചനയും പാഠഭാഗവും മാതൃഭാഷയോടുള്ള വർത്തമാനകാല സമൂഹത്തിന്റെ സമീപനവും വിമർശനാത്മകമായി വിലയിരുത്തി 'മാതൃഭാഷ നമ്മുടെ വേര് ' എന്ന വിഷയത്തിൽ **പ്രഭാഷണം തയ്യാറാക്കുക.**

- മലയാളമാണ് എന്റെ ഭാഷ. എന്റെ ഭാഷ എന്റെ വീടാണ്. എന്റെ ആകാശമാണ്. ഞാൻ കാണുന്ന നക്ഷത്രമാണ്. എന്നെ തഴുകുന്ന കാറ്റാണ്. എന്റെ ദാഹം ശമിപ്പിക്കുന്ന കുളിർവെള്ളമാണ്. എന്റെ അമ്മയുടെ തലോടലും ശാസനയുമാണ്. ഏതു നാട്ടിലെത്തിയാലും ഞാൻ സ്വപ്നം കാണുന്നത് എന്റെ ഭാഷയിലാണ്. എന്റെ ഭാഷ ഞാൻ തന്നെയാണ്.

എം. ടി. വാസുദേവൻ നായർ

- "ഞാൻ ശ്വസിക്കുന്ന വായുവിനെപ്പോലെ, ഉണ്ണുന്ന ചോറുപോലെ, എന്റെ അമ്മ പറയുന്ന കഥകൾ കേട്ടുകേട്ട് എണ്ണിത്തീർന്ന നക്ഷത്രങ്ങളെപ്പോലെ, എന്റെ ഞരമ്പുകളിലൊഴുകുന്ന രക്തത്തെപ്പോലെ കന്നഡഭാഷയും എന്റെയുള്ളിൽ ഒഴുകുന്നുണ്ട്."

പ്രകാശ് രാജ്

മാതൃഭാഷയോടുള്ള വൈകാരികമായ ബന്ധമാണല്ലോ രണ്ടെഴുത്തുകാരും പങ്കുവയ്ക്കുന്നത്. ഒരു ജനതയുടെ സംസ്കാരത്തിന്റെയും സ്വത്വത്തിന്റെയും ഭാഗമാണ് മാതൃഭാഷ. ലേഖനത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ എന്തെല്ലാം വെല്ലുവിളികളാണ് മാതൃഭാഷ നേരിടുന്നത്? പത്രദൃശ്യമാധ്യമങ്ങൾ, നവമാധ്യമങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവരുമായി സംവദിച്ച് **ഡോക്യുമെന്ററി തയ്യാറാക്കുക.**